

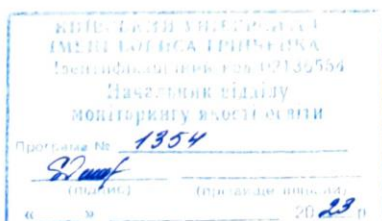
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
 Олексій ЖИЛЬЦОВ
«   » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ХОРОВИЙ КЛАС ТА ПРАКТИКУМ РОБОТИ З ХОРОМ
для студентів

спеціальності	014.13 Середня освіта
освітньо-професійної програми	Музичне мистецтво
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

Розробник: Кифенко Анна Миколаївна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук

Викладач: Кифенко Анна Миколаївна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «30» 08 2023р. № 1

Голова циклової комісії музики і хореографії Романова Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

« » _____ 20 р.

Заступник директора

з навчально-методичної роботи О.Тарас Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи ок Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__.

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__.

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__.

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3/ 90	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	2
Обсяг кредитів	1	2
Обсяг годин, в тому числі:	30	60
Аудиторні	14	28
самостійна робота	14	28
модульний контроль	2	4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – підготовка висококваліфікованих фахівців за обраною спеціальністю, удосконалення професійних умінь і навичок хормейстерської діяльності, співацької культури, формування творчого підходу до професії.

Завдання курсу:

- ознайомлення майбутніх фахівців з науково-теоретичними основами хорового співу як виду мистецтва;
- формування музично-слухової активності у процесі роботи навчального хорового колективу;
- розвиток вокально-хорових та виконавсько-творчих навичок у системі свідомого володіння голосом;
- практичне застосування прийому ланцюгового дихання;
- знайомлення з прийомами та методами керування хором та їх практичне опанування;
- оволодіння сучасними методами і формами педагогічної діяльності, новими інтерактивними технологіями навчання;
- формування творчого, компетентнісного підходу до педагогічної діяльності.

У процесі вивчення дисципліни «Хоровий клас та практика роботи з хором» у студентів мають бути сформовані такі компетентності:

Дисципліна «Хоровий клас», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
ЗК 5	Здатність до міжособистісної взаємодії	5 (Мод.1); 6 (Мод.2)
СК2	Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.	3,4,5 (Мод.1)
СК3	Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей	2,4,5 (Мод.3)
СК16	Спроможність інтегрувати складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).	2,4,5 (Мод.3)
СК17	Здатність застосовувати виконавські (інструментальні, вокальні, хорові) вміння та навички у навчальній, педагогічній та концертновиконавській діяльності.	1,2 (Мод.1); 1, 4,6 (Мод.2)
СК18	Спроможність проводити різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності.	6 (Мод.2)

Предметні компетентності:

- володіння академічною манерою співу, емоційним і тембровим забарвленням звуку, виразною мімікою;
- теоретичний та музикознавчий аналіз хорової партитури;
- спроможність характеризувати інтонаційно-звукову специфіку творів різних стилів;
- здатність до визначення хорових труднощів та вміння застосувати методичні прийоми їх подолання;
- володіння основними прийомами хорового диригування;
- готовність до професійного психофізіологічного володіння собою під час концертних виступів;
- здатність аналізувати класичні системи навчання і виховання, методичні компоненти відомих музично-педагогічних систем;
- готовність застосовувати сучасні методики і технології для забезпечення якості освітнього процесу в дитячих закладах;
- проектування форм і методів навчання та виховання засобами музичного мистецтва;
- здатність до виявлення артистизму, виконавської волі;
- здатність працювати над елементами хорової звучності використовуючи засоби музично-хорової виразності та вокально-хоровий тезаурус в процесі роботи над хоровим твором;
- здатність до теоретичного та музикознавчого аналізу хорової партитури.

3. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає:

- Застосовувати ефективні моделі міжособистісної комунікації як в професійній діяльності, так і поза її межами (PH2).
- Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб (PH3).
- Забезпечувати досягнення результатів навчання, визначених Державними стандартами освіти та типовими освітніми програмами (PH5).
- Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі (PH6).
- Формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії (PH13).
- Забезпечити досягнення результатів в інтегруванні складних професійних умінь гри на музичних інструментах, у співі, диригуванні, музичному сприйманні, запам'ятовуванні та інтерпретації музичних творів (PH 16).
- Демонструвати виконавські (інструментальні, вокальні, хорові) вміння та навички у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності (PH17).
- Організувати різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності; популяризувати музичне мистецтво (PH18).
- Використовувати професійно-профільованих знання, уміння і навички в галузі професійної діяльності;
- Популяризувати музичне мистецтво у процесі різноманітної художньо-просвітницької діяльності;
- Розуміти закономірності музичного сприйняття, вікових особливостей музичного розвитку дітей дошкільного та шкільного віку;
- Уміти користуватися прийомами передачі агогіки, динаміки, штрихів, темпів, диригентських схем;
- Вміти працювати з хором над основними елементами хорової звучності;
- Знати основи хорознавства;
- Створювати репертуарний фонд для майбутньої творчої роботи;
- Бути креативним, толерантним, харизматичним.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів та тем	Усього	Розподіл годин між видами Робіт			
		Аудиторних			
		Лекції	Практичі	М.К	С.о
Змістовий модуль 1. Основи вокально-хорового мистецтва					
Тема1. Постава хориста. Фізіологічні особливості роботи голосового апарата.	4	2			2
Тема2. Дихання, атака звуку, інтонація.	5		2		3
Тема 3. Інтонування, горизонтальний стрій.	7		4		3
Тема 4. Інтонування звукоряду, тетрахордів.	7		4		3
Тема5. Психологічні особливості хорового співу в аспекті формування емоційного інтелекту особистості	7		2	2	3
Всього:	30	2	12	2	14
Змістовий модуль 2. Звукоутворення як культура та естетика хорового вокалу					
Тема1. Ланцюговий тип дихання як важливий специфічний елемент хорової виразності.	5		2		3
Тема 2. М'яка, тверда, придихова атака звуку.	5		2		3
Тема 3. Знайомство з основами хорознавства.	9	2	4		3
Тема4. Формуванн вокально-хорових навичок.	6		4		2
Тема 5. Робота над строем на матеріалі хорових творів навчального репертуару .	6		4		2
Тема 6. Робота над концертним виконанням хорових творів навчального репертуару.	6		2	2	2
Всього:	37	2	18	2	15
Змістовий модуль 3. Вокально-хорова робота					
Тема1. Закріплення навичок вокально- хорової роботи (дихання, звукоутворення, звуковедення, дикція, артикуляція).	5		2		3
Тема2. Робота над засобами інтонуванням, темпоритмом, динамікою, тембром, артикуляцією, фразуванням).	6		2		4
Тема3. Робота над горизонтальним (мелодичним) строем в творах навчального репертуару.	4		2		2
Тема 4. Робота над гармонічним строем на матеріалі навчального репертуару.	4		2		2
Тема 5. Інтонування тризвуків.	4			2	2
Всього:	23		8	2	13
Разом за 2й семестр:	60	2	26	4	28
Разом:	90	4	38	6	42

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи вокально-хорового мистецтва

Тема 1. Постава хориста, засвоєння елементів академічної манери співу.

Правила постави хориста. Фізіологічні особливості роботи голосового апарату. Формування навичок ансамблевого хорового співу, артикуляція голосних звуків. Правила вокальної орфоєпії. *Ключові слова:* хор, постава, дикція, артикуляція, ансамбль.

Тема 2. Дихання, атака звуку, інтонація. Робота над диханням в хорі. Ланцюгове дихання. Практичне засвоєння поняття атаки звуку (тверда, м'яка, придихова). Поняття про унісон, октавний унісон. *Ключові слова:* унісон, дихання, діафрагма, м'яке та тверде піднебіння, вдих, видих, затримка повітря.

Тема 3. Інтонування, горизонтальний стрій. Правила інтонування. Малі та великі інтервали. Відпрацювання навичок хорового співу на матеріалі вправ та хорового репертуару. *Ключові слова:* інтервали, унісон, ансамбль, кантилена.

Тема 4. Інтонування звукоряду, тетракордів. Горизонтальний стрій в хорових партіях. Інтонування мажорних, мінорних тризвуків. Інтонування септакордів. Спів мажорних та мінорних гам. *Ключові слова:* тризвук, септакорд, стрій, унісон, ансамбль.

Тема 5. Психологічні особливості хорового співу в аспекті формування емоційного інтелекту особистості. Арт-терапевтична функція хорового співу за Малашевською І. А. Інтермодальний підхід у формуванні емоційно-естетичного досвіду сприйняття хорової музики (за Т.Строгаль).

Ключові слова: вокалотерапія, дихання, емоції, особистість.

Рекомендовані джерела:

Основна література: 1, 2; 1,5; 1,5; 1,2; 1,1.

Додаткова література: 2,1; 2,5; 2,2; 2,3; 2,7.

Змістовий модуль 2. Звукоутворення як культура та естетика хорового вокалу

Тема 1. Ланцюговий тип дихання як важливий специфічний елемент хорової виразності.

Вокально-технічні вправи на розвиток ланцюгового дихання. Особливості дикції, артикуляції. Вокальний слух. Формування музично-слухової активності та розвиток естетичного сприйняття музично-хорового тексту. *Ключові слова:* інтервали, ансамбль, дикція, звукоутворення, звуковедення.

Тема 2. М'яка, тверда, придихова атака звуку. Штрихи legato, non legato, staccato. Оволодіння різними видами звуковедення. Досягнення виразного виконання музично-хорових засобів (динаміка, нюансування, агогіка, фразування, звуковедення, штрихи, метроритм, темп, тембр) в процесі інтерпретації хорового твору. *Ключові слова:* агогіка, динаміка, штрихи, ансамбль, дикція, звукоутворення, звуковедення.

Тема 3. Знайомство з основами хорознавства. Поняття «Хор». Типи та види хорів. Інтонація. Мелодичний та гармонічний стрій. *Ключові слова:* хор, тип хору, вид хору, стрій.

Тема 4. Формування вокально-хорових навичок. Ансамбль (вокальний, динамічний, ритмічний, тембральний). Стрій (горизонтальний, вертикальний). Нюанси. Робота диригента над художньою інтерпретацією хорового твору. *Ключові слова:* дихання, стрій, висока співацька позиція, нюанси.

Тема 5. Робота над строем на матеріалі хорових творів. Продовження роботи над вертикальним строем в творах навчального репертуару. Робота з хоровими партитурами (умовні позначення в хорових партіях правил інтонування). *Ключові слова:* вертикальний стрій, навчальний репертуар, хорова партія, хоровий твір.

Тема 6. Робота над концертним виконанням хорових творів навчального репертуару. Робота над характером вимови тексту в співі (розспів, декламація, вокалізація, скоромовка). Робота над вокалізацією хорових творів. Взаємооцінка та рецензування вокально-хорової діяльності, оволодіння оптимальним концертним станом. *Ключові слова:* хор, дикція, стрій, хоровий твір, вокалізація.

Рекомендовані джерела:

Основна література: 1,2; 1,5; 1,6; 1,2; 1,5.

Додаткова література: 2,1; 2,6; 2,7; 2,3; 2,4.

Змістовий модуль 3. Вокально-хорова робота

Тема 1. Закріплення навичок вокально-хорової роботи (дихання, звукоутворення, звуковедення, дикція, артикуляція). Дихальні вправи. Робота надспівучістю та кантиленністю хорових творів. Робота над гнучкістю та рухливістю голосу. *Ключові слова:* хор, хорове дихання, кантиленність, хорова партія, діапазон.

Тема 2. Робота над засобами виконавської виразності (звуквисотне інтонування, темпоритм, динаміка, тембр, артикуляція, фразування). Робота над інтонуванням, темпоритмом, динамікою. Робота над виробленням навичок м'якої (переважно), твердої, придихової атаки звуку в залежності від характеру твору. *Ключові слова:* хор, атака звуку, хорова партія, звукоутворення.

Тема 3. Робота над горизонтальним (мелодичним) строем в творах навчального репертуару. Робота над мелодичним строем з жіночими партіями. Робота над мелодичним строем з чоловічими партіями. Вироблення однієї манери співу всього хору. *Ключові слова:* хор, мелодичний стрій, хорова партія, звукоутворення.

Тема 4. Робота над вертикальним (гармонічним) строем в творах навчального репертуару. Робота над гармонічним строем з жіночими партіями. Робота над гармонічним строем з чоловічими партіями. Робота над вокальним ансамблем всього діапазону хору. *Ключові слова:* дихання, вокальний слух, інтонування, мелодичний та гармонічний стрій.

Тема 5. Інтонування тризвуків. Вокально-гармонічні вправи. Інтонування мажорних тризвуків. Інтонування мінорних тризвуків. Інтонування зменшених тризвуків. Інтонування збільшених тризвуків. *Ключові слова:* дихання, вокальний слух, інтонування, стрій, тризвуки.

Рекомендовані джерела:

Основна література: 1,2; 1,5; 1,2; 1,5; 1,1.

Додаткова література: 2,1; 2,6; 2,2; 2,3; 2,7.

6. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1. Основи вокально-хорового мистецтва

Тема 1. Теоретико-методичні засади вивчення хорового твору. Накопичення музично-слухових уявлень з хорового мистецтва. Народна і професійна музика. Розвиток вокально-хорових навичок. Відпрацювання навичок правильного розподілу дихання за фразами (5 год.).

Тема2. Вокально-хорові особливості виконання музичного твору. Закріплення та розвиток вокально-хорових навичок: унісон у співі *a cappella*; канон; вправи з елементами підголоскової поліфонії. Виразність фразування (речення), розвиток мелодії до кульмінації та закінчення (5 год).

Тема3. Теоретико-методичні засади вивчення хорового твору. Удосконалення навичок співу *a cappella* на прикладі обробок українських народних дитячих пісень. Чистота інтонування вивчених творів. Виразність виконання хорових творів. Закріплення правил концертного виступу (4 год).

Змістовий модуль 2. Звукоутворення як культура та естетика хорового вокалу.

Тема1. Вокально-хорові навички. Звукоутворення. М'яка атака звуку. Методика формування ланцюгового та пофразового дихання в хорі (7 год).

Тема 2. Хоровий спів як вид мистецтва. Накопичення музичнослухових уявлень з хорового мистецтва. Народна і професійна музика. Педагогічні умови роботи вчителя-диригента з хором та організаційні форми навчання (7год).

Тема 3. Художньовиконавські особливості хорового твору. Продовження роботи над співом в різних динамічних відтінках. Удосконалення роботи артикуляційного апарату, розвиток дикції. Робота над чистотою інтонування у вивчених творах. Готовність до публічного виступу. Взаємодія всіх учасників колективу (7 год).

Тема 4. Вокально-хорові особливості виконання музичного твору. Удосконалення навичок хорового ансамблю в різних темпах та динаміці. Аналіз та сольфеджування партії твору за хоровою партитурою. Спів усіх партій творів навчального репертуару з дотриманням вокального ансамблю та мелодичного строю (7 год.).

Рекомендовані джерела:

Основна література: 1,2; 1,5; 1,5; 1,5; 1,2.

Додаткова література: 2,1; 2,7; 2,2; 2,3; 2,4.

6.1. Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

7. Контроль навчальних досягнень

Шкала відповідності оцінок

Рівень	Бал	Критерії оцінювання
I. Початковий	1	Студент володіє хоровим музичним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих звуків. Музичні фрагменти не розпізнаються.
	2	Студент володіє хоровим музичним матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими музичними фразами; виявляє здатність проспівати свою хорову партію на елементарному рівні. Музичні фрагменти не розпізнаються.
	3	Студент володіє хоровим матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу. Музичні фрагменти не розпізнаються.
II. Середній	4	Студент володіє хоровим музичним матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні. Музичні фрагменти впізнає слабо, не може виокремити частину хорового твору.
	5	Студент володіє хоровим музичним матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача проспівати частину своєї хорової партії. Музичні фрагменти визначає нечітко, плутає назви творів.
	6	Студент може відтворити значну частину хорового матеріалу. За допомогою викладача може аналізувати припущені інтонаційні помилки, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені неточності. Знає 50% матеріалу.
III. Достатній	7	Студент володіє хоровим матеріалом на 60%, допускає неточності в інтонуванні, недостатньо сформована робота артикуляційного апарату, вокальне дихання є не стабільним.
	8	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власний спів, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача. Музичний матеріал знає до 75%.
	9	Студент вільно володіє вокально-хоровими навичками; самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу. Хоровим матеріалом володіє до 90% .
IV. Високий	10	Студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної вокально-хорової діяльності. вільно володіє вокально-хоровими навичками. Знає музичний матеріал, допускає незначні помилки та неточності.
	11	Студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює та аналізує хорові колективи, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях. Хоровий матеріал знає добре, не припускається помилок.
	12	Студент виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили в вокально-хоровій діяльності, вміє самостійно здобувати знання, виявляє творчо пошуковий метод стосовно репертуару хорового колективу. Музичний матеріал знає в обсязі більшому, ніж передбачено програмою.

8. Завдання для модульного контролю

Виконання 2-х творів: спів одного твору *a cappella* (сольно); спів одного твору із супроводом сольно.

Виконання 3-х творів: спів одного твору *a cappella* із тактуванням сольно; спів двох творів із супроводом, з дотриманням нюансування та динамічних відтінків (сольно).

8.1 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться в практичній формі: спів хорових творів.

9. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 90 год., лекції - 4 год; практичні заняття – 38 год; МК – 6 год; с.о. – 42 год.

Назва модуля	Змістовий модуль 1. Основи вокально-хорового мистецтва					Змістовий модуль 2. Звукоутворення як культура та естетика хорового вокалу					Змістовий модуль 3. Вокально-хорова робота.				
Теми лекцій	Постава хориста, засвоєння елементів академічн						Знайомство з основами хорорознавства								
Теми практичних занять	Дихання, атака звуку.	Інтонування звукоряду, тетр	Інтонування звукоряду	Психологічні особливості хорового співу в аспекті формування емоційного	Ланцюговий тип дихання	М'яка, тверда, придихова атака	Формування вокально-хоров	Робота над строем на матеріалі хорових	Робота над артикуляцією	Закріплення навичок вокаль	Робота над засоба	Робота над горизонтальни	Робота над гармонічним строем	Тонування тривів	
Модульний контроль	6 год														

10. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Карпенко Є.В. Співає жіночий хор. Хрестоматія, хори без супроводу. СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2018.106 с.
2. Мартин З. Сходінками хорової майстерності. Третя частина. – Львів: Галицький друкар, 2021. – 263 с.
3. Мартин З. Сходінками хорової майстерності. Третя частина. – Львів: Галицький друкар, 2022. – 176 с.
4. Медражевський А.Т. Пісні та хори: репертуарний збірник для студентів вищих навчальних закладів / Афанасій Медражевський. – Вінниця: Нова книга, 2021. – 164 с.: ноти
5. Чучман В. Ліричні та жартівливі пісні в обробці для дитячо-юнацького хору. З репертуару вокальної групи «Чорнобривці» Львівського мистецького центру «Веселі черевички»: Навчально-методичний посібник. Львів: Растр-7, 2021. 124 с.

Додаткова:

1. Нанке А. Літургія. Перемишль, 2021. 122 с.
2. Ключинська Н. Партитури партесних творів: про що мовчить нотація. *Теорія і практика актуальних наукових досліджень*. Матеріали II науково-практичної конференції (м. Дніпро, 28–29 лютого 2020 р.). Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2020. Ч. 1. С. 9–13.
3. Різдвяні піснеспіви народів світу: Навчально-методичний посібник / ред.-упоряд. З. Демцюх. Львів: Растр-7, 2021. 50 с.
4. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика): навчальний посібник. Вид. третє, доповнене. Харків: ХНПУ, «Федорко», 2018. 212 с.
5. Строгаль Т. Ю. Структура емоційно-естетичного досвіду учнів підліткового віку / Т. Ю. Строгаль // *Музичне мистецтво XXI століття – історія, теорія, практика* : збірник наукових праць Інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. – Дрогобич [та ін.], 2017. – Вип. 2. – С. 82-92
6. Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, невідомі діалоги : збірник методичних матеріалів, нарисів, статей / авт. кол. : К. К. Пігров, Л. М. Бутенко, І. П. Верді [та ін.] ; упоряд. та відп. ред. Є. М. Бондар; наук. конс. О. І. Самойленко. – Одеса : Астропринт, 2021. – 444 с.
7. Дубровний Т. Пісенний жанр у творчості українських композиторів першої половини ХХ століття: крізь призму фольклору, кітчу та шлягеру. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. Київ, 2021. № 3. С. 167–173./

13. Додаткові ресурси:

1. Бенч О. Хорова методика Павла Муравського. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. № 4. С. 12–17.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2014_4_4
2. Всеукраїнське хорове товариство ЛЕОНТОВИЧА.
URL: <https://choircommunity.com.ua/>
3. Музична бібліотека. URL: <http://mubis.com.ua/>
4. «Наша Парафія». URL: <https://parafia.org.ua/>
5. Ноти українських композиторів. URL: <http://ukrnotes.in.ua/>
6. Нотна бібліотека «Дударика». URL: <http://library.dudaryk.ua/>
7. ЧТИВО. Електронна бібліотека. URL: <https://chtyvo.org.ua/>
8. DIASPORIANA.ORG.UA. Електронна бібліотека URL: <http://diasporiana.org.ua/>

Рекомендований репертуар для хорового класу

Твори із супроводом

Delibes L – «Messa Brevis»

George David Weiss, - «The Lion Sleeps Tonight»

Hassler Leo. – «Cantate Domino»

Бах Й. – хорал «Was Gott tut, das ist wohlgetam»

Бах Й.-Гуно Ш. – «Ave Maria»

Бріттен Б. – «Missa Brevisin D

Вівальді А. - «Gloria», «DiesiebenWorte», «Heiligmesse»

Гайдн Й. - «Stabat Mater»

Гершвін Д.- «Радість – ритм»

Дж. Перголезі - «Magnificat»

Ж.Бізе Хори з опери - «Кармен»

Лотті А. - «Miserere»

Монтеверді К.- «Missa brevis»

Моцарт В. - «Літній вечір»

Пархаладзе М.- «Знову осінь»

Пархаладзе М.- «Яблунька»

Подгайц Е. - «Нью-Йоркскаямесса», «Missa bveris»

Райнбергер Й. – «Missa brevisin A-dur» Раттер

Дж. - «Gloria»

Скарлатті А. – «Stabat Mater»

Форе Г. - «Реквієм» (окремі номери), «Cantiquede Jean Racine»

Ф.Шуберт - «Липа»

Чілокотт Д. – «Джазова меса».

Твори духовної музики без супроводу

Антків Б. – кант «Ісусе мій Прелюбезний»

Алексеева А. – «Кондак Покрову Пресвятій Богородиці»,

Ведель А. - «Воскресіння день», «Нехай повні будуть уста наша»,
«Херувимська пісня»

Вербицький М. - «Христос воскрес», «Отче наш»

Бортнянський Д. - «Слава во вишніх Богу», «Господи, Господи силою Твоєю»
(концерт № 3. ч.І), «Під Твою милість»

М. Дилецький - «Єдинородний Сину»

Київський розспів- «Світе тихий»

Кошиць О. – «На Великдень»,

Леонтович М. – кант «Ой зійшла зоря»

Лисенко М. - «Молитва за Україну», концерт «Камо піду от лица Твого Господи»

Монодія XVIIIст - «Под кров Твой, Владичица»

Працюк Б. – «Милість миру»

Радько О. – «Херувимська пісня»

Славицький Є. – кант «Радуйся, Радость Твою воспеваю»

Стеценко К. – «Достойно є», «Святий Боже»

Туптало Д. – канти «Мати Милосердна», «О,горе мні грішнику»,
«Похвалу принесу сладкому Ісусу»

Яциневич Я. – «Богородице Діво».

Твори українських композиторів

Бабич В. – «Гуцулята», «Вишиває осінь діткам рушничок»

Гайденко І. - «Дивна ніч»

Зубицький В. – «За нашим столдом»

Леонтович М. – два хори з опери «На русалчин Великдень», «Ой гори, ой світи»,
«Щедрик», «Ой сивая зозуленька»

Лисенко М. – «А вже весна», «Ой не рости, кропе», «Коло Дунаєчку»

Лиснянська А. – «Моя Україна», «Ні війні», «Мое місто»

Мартин З – «Україна святкує», «Коляда,коляда», «Лелеки», «У Львові квітне вже
весна», «Вальс», «Вона живе у місті», «Dona Nobis Pacem»

Малий М. – «Ой ти красне літечко»

Токар О. – «Розстріляна весна», «Ой ,куди ж ви голубочки»

Соловйова А. – «Музика», «Я для тебе,
мамо», «Весна, привіт», «Мама»

Удовицький В. – «Вечір року»

Яковчук О. – «Бурхлива річка»
Ярунський С. – «Пори року»
Черняхівський А. – «Сховалось сонечко за обрій», «Сріблястий місяць», «Ходить серпень», «Журавлику небесний»

Українські народні пісні в обробці:

Авдієвський А. – «Павочка ходить», «В зеленім ліску»
Верьовки Г. - «Ой, літає соколونько»
Волонтира В. - «По всьому світі»
Воскобойнікової Ю. – «Ой чорна, я си чорна»
Кирейка В. - «Побратався сокіл»
Кириліної І. - «Ой там на вершечку»
Колесси Ф. - «Пришол би-м я до вас», «Ой зацвіли фіалоньки», «Вода тече»
Кос-Анатольського А. – «Молодичка-чарівничка»
Котко Д. - «Ой на горі василечки», «Пряла б – же я куделицю»
Кравцова Т. - «Ой посіяв дід овес»
Леонтовича М. – «Щедрик», «Дударик», «Ой з-за гори кам'яної»
Лисенка М. - «Гей Волошин сіно косить», «Ой і не стелися, хрещатий барвінку», «Розлилися круті бережечки», «Я молодий веселий птах»
Людкевича С. – «Ой співаночки мої»
Пучка В. – «Ой дівчина- горлиця»
Ревуцького Л. - «Галицькі пісні»
Стеценко К. – «По всьому світу», «Ой дивнеє народження Божого Сина»
Соколовського Ю. - «Ой черчику та горобчику»
Степового Я. - «Засвистали козаченьки»
Стецюна М. -«Коляда»
Токар О. – «Коляда, ти коляда», «Різдвяна зірка», «Із сиром пироги», «Ой чий то кінь стоїть», «Сиджу я край віконечка»
Філіпенка В. - «Веснянка».